
Klinička slika stenozе spinalnog kanala lumbalne regije

Vanja Bašić Kes

Klinika za neurologiju
Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice, Zagreb

Tipični neurološki simptomi stenozе spinalnog kanala lumbalne regije se razvijaju polako, kroz nekoliko mjeseci ili godina, te mogu biti izraženi jednostrano ili obostrano. U najvećem broju slučajeva, bolesnici s centralnom stenozom spinalnog kanala prezentiraju se neurogenim klaudikacijama, dok se oni sa stenozom lateralnog recesususa i stenozom intervertebralnog foramena prezentiraju s kliničkom slikom radikulopatije. Neurogena klaudikacija ili pseudoklaudikacija je specifičan simptom lumbalne stenozе, vezan uz kompresiju duralne vreće. Odnosi se i na skupinu simptoma koji su lokalizirani u glutealnoj regiji i u preponama, a mogu se širiti niz obje noge, sve do stopala. Najčešće se radi o bolnom sindromu, parestezijama, unilateralnoj ili bilateralnoj motoričkoj slabosti donjih ekstremiteta ili pak samo o slabosti pojedinih mišićnih skupina. Manje zastupljeni su simptomi poput noćnog grčenja mišića nogu ili neurogeni mjehur. Simptomi su uglavnom bilateralni, nisu jasno raspoređeni po dermatomima i miotomima, a često je jedan od donjih ekstremiteta više zahvaćen. Obilježje neurogenih klaudikacija je povezanost položaja bolesnika i simptoma, pri čemu fleksija kralježnice i sjedenje dovode do olakšanja simptoma, a ekstenzija do pogoršanja simptoma. U pojedinih bolesnika patelarni refleks ili refleks Ahilove tetive je asimetrično snižen, a ponekad i ugašen. Većina bolesnika ima skraćenu hodnu prugu i skraćeno vrijeme stajanja, a duže hodaње dovodi do slabosti dorzifleksije stopala i učestalih padova. Treba imati na umu da istovremeno bolesnik može imati i niz drugih patoloških stanja koji se mogu prezentirati sličnim simptomima, npr. okluzivnu bolest perifernih arterija nogu, artritis kuka, multiplu sklerozu ili perifernu polineuropatiju. Bol u leđima je jedan od karakterističnih simptoma stenozе spinalnog kanala, lokaliziran u slabinskoj regiji, često uz širenje u glutealnu regiju, duž nogu, do skočnog zgloba i do pete. Radikularna bol ili radikulopatija se javlja kada je spinalni korijen direktno komprimiran u lateralnom recesusu ili u neuralnom foramenu. Urinarna disfunkcija je prisutna u većine bolesnika sa lumbalnom spinalnom stenozom, ali treba biti oprezan sa povezivanjem ovoga simptoma sa kliničkom slikom stenozе, jer se najčešće radi o populaciji treće životne dobi. Zaključno, možemo utvrditi da su simptomi i klinička slika lumbalne stenozе raznoliki, za razliku od radiološki i anatomskih dobro definiranih patoloških

obilježja, te da je potrebna detaljna anamneza i temeljiti neurološki pregled za potvrdu kliničke slike lumbalne stenoze.

Ključne riječi: *klinička slika, kralješnica, lumbosakralna, stenoza*

Literatura

1. Amundsen T, Weber H, Lilleas F, Nordal HJ, Abdelnoor M, Magnaes B. Lumbar spinal stenosis. clinical and radiologic features. *Spine*. 1995;20(10):1178-86.
2. Goh K, Khalifa J, Anslow P, Cadoux-Hudson T, Donaghy M. The clinical syndrome associated with lumbar spinal stenosis. *Eur Neurol*. 2004;52(4):242-9.
3. Verbiest H. Aradicular syndrome from developmental narrowing of the lumbar vertebral canal. *Clin Orthop*. 2001;(384):3-9.
4. Lin S-I, Lin R-M, Huang L-W. Disability in patients with degenerative lumbar spinal stenosis. *Arch Phys Med Rehabil*. 2006; 87:1250-6.
5. Kawaguchi Y, Kanamori M, Ishihara H, i sur. Clinical symptoms and surgical outcome in lumbar spinal stenosis patients with neuropathic bladder. *J Spinal Disord*. 2001;14:404-10.